

Q Vriendenkring

Maandblad van de Nederlandse Quakers.

96e Jaargang, nr. 5 mei 2025

Themanummer:

‘Dat van God in ieder mens’

Is ‘Dat van God’ ook in deze akkerhommel? En in deze Appelboom die bloeit?

Foto: redactie

'Dat van God' in de Quaker-praktijk

Er is één grote God en Macht die de wereld en alles wat daarin is geschapen heeft, aan wie u en ik en alle mensen hun bestaan en welzijn te danken hebben.... William Penn in zijn brief aan de koningen van de inheemse volken ('Indianen' Lenni Lenape bij Philadelphia), 18 Oktober 1681

Het Verdrag van Shackamaxon, was een verdrag tussen William Penn (de Quakers) en Tamanend van de Lenape, ondertekend in 1682. Tamanend zei dat de twee "in vrede zouden leven zolang het water in de rivieren en kreken [stroomde] en zolang de sterren en de maan [bleven]."

De Vriendenkring

ISSN: 0167 – 3807

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

Abonnementsprijs: Nederl.: **€30,00 per jaar**
Dit moet binnenkort verhoogd worden, in verband met sterk verhoogde portokosten. Wil je vast meer overmaken? Doe dit dan op onderstaande bankrekening.

Internationaal: Europa en Wereldwijd: €75,00 per jaar.

Email abonnement. (PDF) €5,00 per jaar

Nieuwe abonnee? Welkom! Kijk even op onze website om je op te geven: www.quakers.nu/vriendenkring. Je kunt op de website direct alle benodigde informatie invullen.

Het gebeurt helaas weleens dat abonnees vergeten te betalen.

Maak daarom van de betaling van het abonnement een periodieke overmaking.

Bankrekening: **NL 65 TRIO 0212 3772 64**

t.n.v. Quakers met vermelding van 'Abonnement De Vriendenkring'.

Voor buitenland: (BIC) TRIONL2U.

Eindredactie: Sytse Tjallingii, Van Nispensingel 5, 8016 LM, Zwolle.

Email: vriendenkringredactie@gmail.com,

Redactie: Hylkia Nieuwerth en Els Ramaker

Correctie: Hylkia, Els en Frieda Oudakker.

Kopij voor De Vriendenkring is heel erg welkom voor de 15e van iedere maand! (Tenzij anders afgesproken).

Voor abonnees met gezichts- of leesproblemen was er een gesproken versie van De Vriendenkring. Als je hier behoefte aan hebt neem dan contact op met de redactie.

De Vriendenkring staat in kleur op de website, waar je nog een schat aan aanvullende en actuele informatie over de Quakers vindt. Bezoek daarom geregeld de Quaker website: www.dequakers.nl

De Nederlandse Quakers hebben, naast de website quakers.nu (waarop de Vriendenkring te vinden is), ook een Facebookpagina “Quakers Nederlandse Jaarvergadering” voor berichten en een besloten Facebookgroep “Nederlandse Jaarvergadering” voor onderling gesprek, ook met Vriendenkring- abonnees. Lid word je met de betreffende knop op facebook.com/groups/820840817925912

Inhoud

‘Dat van God’ in de Quaker-praktijk.....	2
Dat van God in ieder levend wezen	5
Aan ‘dat van God’	6
‘Dat van God’ aanspreken.	7
Dat van God in ons	8
Dat van?	10
‘Dat van God’ in woorden van een ander	11
Dat van God in ieder Mens.....	12
‘Dat van God in ieder mens’	14
Dat van God in ieder mens als gave	16
Dat van God in reïncarnatie	17
Van “Kind ’ren van één Vader” naar “Kinderen van het Licht”	19
‘Dat van God’ in iedereen	22
Spreeken in de Wijdingsamenkomst.....	26
Een getuigenis	27
Iemand in het licht houden	28
Religie of spiritualiteit.	29
Thuiskomen	34
Paus Franciscus en de Palestijnen.....	36
Kerkasiel voor kinderen.....	37
Ledenvergadering van de VvQREA.....	38
QCEA (Quaker werk in Europa) Conferentie	39
Hoe ziet rechtvaardige vrede in Palestina en Israël eruit?	40
Stille Rebelle	43
“Ik blijf bellen	44
Vrienden in het hele land	45
Waar zijn Quakerbijeenkomsten?	46
Natuur	47
Tent of Nations.....	48

*De Quakers in Nederland komen bij elkaar van vrijdag 16 t/m zondag 18 mei in het Nivonhuis de Bosbeek in het bos tussen Bennekom en Heelsum. Let op we beginnen vrijdag 15.00 uur en vertrek zondag 14.00 uur. Informatie: <https://www.quakers.nu/agenda/jaarvergadering-2025/>
Je kunt je aanmelden bij: Hennie Jansen, email: hjnjansen@kpnplanet.nl.*

Dat van God in ieder levend wezen

Redactioneel

Ik vroeg een aantal Quakers om iets te schrijven over hoe zij ‘Dat van God’ ervaren. Het resultaat is weer een Themanummer met een indrukwekkende verscheidenheid. De radicale uitspraak van George Fox is: “Wandel blijmoedig door de wereld en beantwoord ‘dat van God’ in iedereen”

Deze woorden hebben velen van ons geraakt en blijven een inspiratiebron, juist omdat ze zo eenvoudig zijn – en tegelijk zo diepzinnig. Ze nodigen uit tot aandachtig leven, tot luisteren, tot het steeds opnieuw herkennen van het goddelijke in de ander. Maar ze bewegen ook tot radicale actie tegen onderdrukking bijv. van de oorspronkelijke bewoners van Amerika en actie tegen de slavernij. Ook de oprichting van Green Peace, Oxfam en het kindertransport om 15000 kinderen uit Nazi-Duitsland te redden, kwamen voort uit Quaker bewogenheid.

Kunnen we deze overtuiging nog verder trekken? Kunnen we ook zeggen dat er ‘dat van God’ is in ieder levend wezen – in dieren en in planten?

Voor sommigen van ons is dit geen vraag, maar een levend besef. In de ogen van een spreekw, in de stilte van een bloeiende kastanjeboom, kunnen we ervaren dat daarin ‘iets van God’ tot ons spreekt. Al wat leeft om ons heen heeft ook ‘iets van God’, iets waarin de Geest werkzaam is.

Door deze bredere kijk op ‘dat van God’ groeit een houding van zorg en respect voor de hele mensheid en ook van alle levende wezens. Dit betekent radicaal verzet tegen oorlog en geweld. Het leidt tot inzet van ons voor de slachtoffers. Het zet ons aan ons te verzetten tegen de vleesindustrie en de zuivelproductie. Om ons in te zetten voor het klimaat omdat dat niet alleen de mensen maar ook veel dieren en planten bedreigt en al vernietigd heeft. In een tijd waarin ecologische grenzen voelbaar worden, roept dit op tot verandering. Niet vanuit schuld of schuldgevoel, maar vanuit verwondering en verbondenheid. Vanuit de erkenning dat ook buiten de mens een wereld leeft die aandacht verdient – en misschien wel een stem in onze parlementen.

Als Quakers hebben we geen dogma’s nodig om tot acties te komen. We kunnen eenvoudig beginnen bij de ervaring. Bij dat innerlijk weten, dat soms oplicht in een ontmoeting – met een medemens, een dier, een boom.

Bij het luisteren in stilte, waarin niet alleen het Licht in onszelf spreekt, maar ook dat van het leven om ons heen. Vanuit die diepe verbinding kunnen we niet anders dan opkomen voor alles wat leeft op deze planeet.

Ik wens je veel inspiratie om je religieuze ervaring in de praktijk toe te passen, waarbij het lezen van deze Vriendenkring een stimulans hoopt te zijn.

Sytse Tjallingii (redacteur)

Aan 'dat van God'

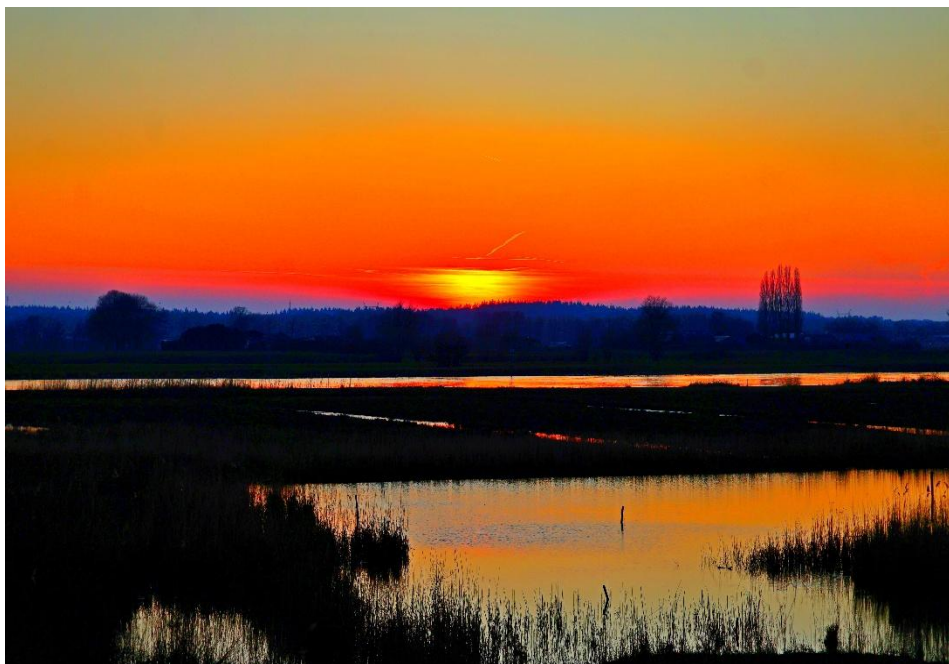
Door Inge Koppert

*speel eens een lankmoedig lied
laat nu het licht langs*

*alle ergernissen glijden
geef de dag de nacht*

*verleden tijd
schrijf die ellenlange liefdesbrief*

*aan 'dat van God'
in alle mensen.*

Lichtstralen over land en rivieren. (foto: redactie)

'Dat van God' aanspreken.

Uit het boek van Marianne IJspeert De Quakers.

Uit haar email: In mijn boek staat op de pagina's 56 en 57 iets over 'Dat van God in ieder mens'. Het is eigenlijk de meest theologische paragraaf van mijn boek. Belangrijke vraag is natuurlijk: Hoe spreek je dat van God in de ander aan? Bij sommige mensen zit het ego erg in de weg... Dat is ook een praktische vraag in verband met vredeswerk.

Blz 56 en 57:

“De uitdrukking dat van God in ieder mens’ is ontleend aan de zendbrieven van George Fox, waar het meestal in combinatie met ‘aanspreken (answering)’ voorkomt. Bijvoorbeeld: ‘terwijl je dat van God in ieder mens aanspreekt (answering that of god in every man)”. Dit doet vermoeden dat Fox met ‘dat van God’ nog iets anders bedoelde dan met het Licht. Het komt misschien overeen met wat Robert Barclay ‘Vehiculum Dei’ letterlijk het voertuig van God noemde. Hierbij ligt de nadruk op de menselijke ontvankelijkheid voor het Licht. Dan spoort Fox de Vrienden in zijn zendbrieven aan die ontvankelijkheid in eenieder aan te spreken. Of die ander dit ook werkelijk zou ontvangen, was een kwestie van genade. Barclay gebruikt het beeld van de lantaarn voor het geweten en de kaars die laat branden voor het licht.

Vrienden die spreken over het ‘Innerlijk licht’ zien dat licht vaak als een universele eigenschap, een immanent gegeven. Vrienden die de voorkeur geven aan de uitdrukking ‘Inwaarts Licht’ willen daarmee benadrukken dat het Licht van buiten komt naar binnen schijnt en dus een transcendente oorsprong geeft. Vrienden die de eerste visie aanhangen, voelen zich veelaangetrokken tot de universalistisch stroming in de Quakerbeweging. De laatst genoemde Vrienden voelen meer ‘christcentric’ voor zover ze deze zich niet liever bedienen van het vocabulaire van de Geest.

De woorden ‘dat van God in ieder mens’ vormen toch in alle eenvoud een waardevolle uitdrukking. Er wordt niet gesproken over de god of het goddelijke in ieder mens, maar over ‘dat van God’. Het woordje ‘van’ geeft de herkomst aan: het komt van God en dus niet uit de mens. God wordt niet teruggebracht tot menselijke proporties. Want als er iets van God in ieder mens is, kunnen er ook aspecten van God buiten de mens zijn, die zijn bevattingsvermogen te boven gaat. Men kan ‘dat van God in ieder mens’ als een synthese zien van immanentie en transcendentie. Er is sprake van een immanente eigenschap, die de mens ontvankelijk maakt voor het transcendente Licht.

Dat van God in ons

Door Irene Visser

Het was een zonnige ochtend in Birmingham, en we zaten gezellig aan de ontbijttafel in Woodbrooke. Wij, een internationaal groepje Quakers, waren hier voor een weekendcursus NLP, Neurolinguïstisch Programmeren.

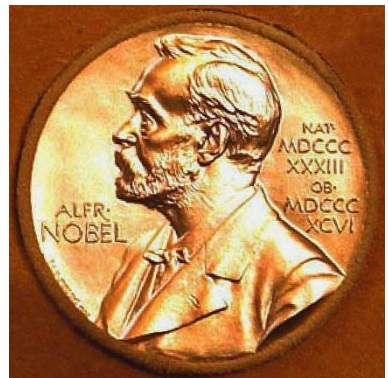
Terwijl we daar zaten in de zon aan het begin van weer een interessante dag, kwam het gesprek op de ons allen welbekende vraag: “Wat zijn die Quakers nou eigenlijk?” Een beetje lacherig zeiden we dat we meestal direct gingen rechtzetten dat we geen gekke hoeden dragen en niets met havermout hebben. Want waar moet je beginnen met de uitleg?

De quakerprincipes, de getuigenissen, de organisatie, de geschiedenis, het is zoveel, en de meeste vragenstellers willen een klip en klaar antwoord, dus we vonden het echt wel lastig. John, die tot nog toe had toegehoord, maakte een eind aan ons gestuntel. “Zo moeilijk is het toch niet,” zei hij. “Het zijn deze drie zaken die Quakers verenigen: we geloven in ‘dat van God’ in ons mensen; en dat we daarmee in contact kunnen zijn; en dat we daardoor kunnen veranderen.”

Ja, wat een kort en goed antwoord was dat! Het geloof in ‘dat van God’ is wat Quakers verenigt, hoe divers we verder ook zijn. We vertrouwen erop dat dat een essentieel deel is van ons menszijn. Je kunt er veel andere namen aan geven, zoals de goddelijke Vonk, het Licht, de Bron, of: dat wat niet geboren is en niet zal sterven. Als we zeggen ‘dat van God’ laten we de invulling open, en tegelijkertijd verwijzen we dan naar iets ongrijpbaars, iets vanuit een andere realiteit dan de zichtbare, tastbare wereld.

Het is interessant om daarover te filosoferen, maar dat is niet de Quakermanier. Het gaat erom (zie boven) ‘dat van God’ te ervaren, het in anderen te zien, en je erdoor te laten leiden; veranderen zelfs.

Wat de geschiedenis van de leiding door ‘dat van God’ bij de Quakers laat zien, daar kunnen we trots op zijn. Denk alleen aan de Nobel Prijs voor de Vrede van 1947. (zie volgende blz.)

Maar als wij, elk van ons, voor actuele keuzes staan, wordt het wel eens moeilijk. Een voorbeeld. Na de inval van Rusland in Oekraïne, nu alweer jaren geleden, kwam in onze NON-meeting de vraag op hoe we Poetin, maar ook andere oorlogszuchtige wereldleiders, konden zien in het licht van ‘dat van God in ons’. We worstelden daarmee. Iemand die

onnoemelijk veel leed en vernietiging veroorzaakt, kunnen we daar iets ‘goddelijks’ in zien; kan zo’n persoon ten diepste onze broeder zijn, onze gelijke? Betekent dat niet dat je geweld en onrecht vergoelijkt of in elk geval accepteert? We hielden vast aan het Quakerprincipe van ‘dat van God in iedereen’, zonder aanzien des persoons, maar het kostte ons moeite. En lukt het mij om ‘dat van God’ te willen erkennen in iedereen, inclusief de meest destructieve machthebbers? Nee, niet altijd. Maar wil ik aan dat principe vasthouden, en erdoor veranderen? Ja, dat zeker, want dat kan alleen maar goed uitpakken. Als we niet onze afwijzing, angst en afschuw de boventoon laten voeren, wordt onze visie opener. Dat kan een bevrijding zijn. “Walk cheerfully over the world, answering that of God in everyone.” Hoe mooi is dit ideaal, en hoe ‘anders’ dan wat normaal is de wereld om ons heen: om opgewekt door het leven te gaan, met oog en oor voor ‘dat van God’ in iedereen.

De Nobelprijs voor de Vrede van 1947 werd toegekend aan AFSC en Friends Service Council van de Quakers in Engeland (dit heet nu QPS-WCC). Dit baanbrekende vredeswerk was voor en in Wereldoorlog 2 heel duidelijk. Quakers boden humanitaire hulp aan burgers die door de oorlog waren getroffen. In Frankrijk hielp het Friends War Victims Relief Committee (FWVRC) mensen in het oorlogsgebied.

Quakers ondernamen ook noodhulp in Oostenrijk (1914-1925), Hongarije (1919-1923), Rusland (1915-1919), Polen (1914-1926), Servië (1912-1921), Duitsland (1914-1925), België en Nederland (1914-1921). De inzet van de FWVRC in het naoorlogse Rusland tijdens de hongersnood van 1921-1922 zorgde ervoor dat duizenden boeren minstens één dagelijkse portie voedsel ontvingen.

De Friends Ambulance Unit (FAU) was een vrijwillige burgerambulance-dienst, verrichtte noodhulp in het door de geallieerden bezette België. Het Kindertransport was een evacuatieproject waarin Quakers een belangrijke rol speelden. Het redde ongeveer 10.000 Joodse kinderen en andere jongeren die op de vlucht waren voor de nazivervolging in het jaar voordat de Tweede Wereldoorlog begon. Rufus Jones van AFSC speelde een grote rol hierin.

Nobel Vredes Prijs 1947 aan twee Quaker organisaties:

**American
Friends
Service
Committee**

en

Friends Service Council

Dat van.....?

Door Joke Hofman

Ik gebruik het woord God liever niet.... Dat heeft voor mij veel ballast: het beeld van de strenge God op de wolken enzo; in de naam van God zijn vreselijke dingen gebeurd en nog. En God Vader.... Nou had ik een fantastische vader, maar ik ken mensen die bij het woord vader alleen maar slechte herinneringen hebben en bid dan maar eens het Onze Vader.... Ik zeg liever: de Bron, de Liefde, het Licht, het innerlijk Licht.

Toch, bij dat van God in jou, heb ik die bijmaak niet. Toen ik in Süd- Tirol woonde, groette je elkaar met: Grüss Gott! Dat was een korte versie van: ik groet de God in jou. Mogelijk dat ik daarom, toen ik later bij de Quakers kwam, geen moeite had met: dat van God in jou.

Bij Marianne Frederiksson las ik, dat Kaïn dacht: "Goden worden geboren uit angst voor het onbegrijpelijke. Angst is de sterkste kracht in ons leven. En angst doet verlangen naar macht".

Ja, volgens mij zijn de maatregelen die nu in de politiek worden genomen, zowel hier als bijvoorbeeld door Netanyahu, Trump en Poetin, gebaseerd op angst om macht kwijt te raken.

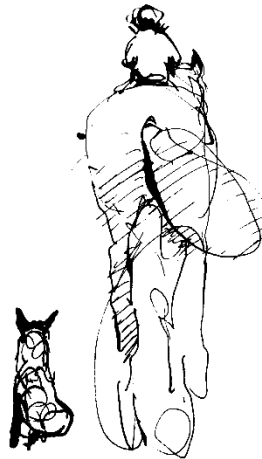
En daardoor die krankzinnige bewapeningswedloop...

In het boekje van Charlie Mackesy: de jongen, de mol, de vos en het paard, staan zeer diepe wijsheden, bijv.: "Wat is het moedigste dat je ooit hebt gezegd?" vroeg de jongen?

"Help!" antwoordde het paard.

Als we het voor elkaar krijgen om de ander met liefde tegemoet te treden, ook als hij heel lelijk doet of zelfs bedreigend is, dan spreken we dat van God in de ander aan en krijgt die de kans een stukje angst los te laten en de moed om iets van zijn werkelijke innerlijk te laten zien. Voor beiden is dat heel moeilijk, maar vertrouwen kan ons die kracht geven.

Wat is het moedigste dat je ooit hebt gezegd?' vroeg de jongen.

'Help,' antwoordde het paard.

'Dat van God' in woorden van een ander

Door Stella Roest

Hoe zie ik 'dat van God in iedereen'? Ik heb zitten worstelen achter mijn toetsenbord, maar het lukt me niet om dat te verwoorden. Dat is aardig frustrerend. Het voelt als een hele fundamentele vraag die ik nog (minstens) een paar jaar moet overpeinzen voordat ik het in taal kan uitdrukken.

Maar terwijl ik vergeefs zocht naar de juiste woorden, dacht ik aan een gedicht dat raakt aan dit thema. Ik lees het wanneer ik een herinnering nodig heb dat 'dat van God' ook in mij is, wanneer dat geloof en vertrouwen mij ontschiet. Dus totdat ik mijn eigen woorden vind, leen ik die van Mary Oliver en deel ik haar gedicht met jullie:

De wilde ganzen

door Mary Oliver

Je hoeft niet goed te zijn.

*Je hoeft geen honderd kilometer op je knieën
door de woestijn te kruipen uit berouw.*

*Je hoeft alleen maar het zachte dier van je li-
chaam*

lief te laten hebben waar het van houdt.

*Vertel me over wanhoop, die van jou,
en ik vertel je de mijne.*

*Maar intussen draait de wereld door.
Intussen trekken de zon en zachte
blaadjesregen dwars door het landschap,
over velden en buigende bomen,
bergen en rivieren.*

*Intussen gaan de wilde ganzen
hoog in de helderblauwe lucht,
weer op huis aan.*

*Wie je ook bent, hoe eenzaam ook,
de wereld geeft zichzelf aan je verbeelding.
Roept je zoals de wilde ganzen,
schril en opwindend, keer op keer.
Verkondigt jouw plek in de loop der dingen.*

Dat van God in ieder Mens

Door Jarnick Vitters

*“God schiep de mens als zijn evenbeeld, als evenbeeld van God schiep Hij hem, mannelijk en vrouwelijk schiep Hij de mensen.”
Genesis 1:27*

“We zijn gemaakt voor goedheid. We zijn gemaakt voor liefde. We zijn gemaakt voor vriendelijkheid. We zijn gemaakt voor saamhorigheid. We zijn gemaakt voor alle mooie dingen die jij en ik kennen. Wij zijn gemaakt om de wereld te vertellen dat er geen buitenstaanders zijn. Iedereen is welkom: zwart, wit, rood, geel, rijk, arm, geschoold, ongeschoold, man, vrouw, homo, hetero, allemaal. We horen allemaal bij deze familie, deze menselijke familie, Gods familie.”

Desmond Tutu

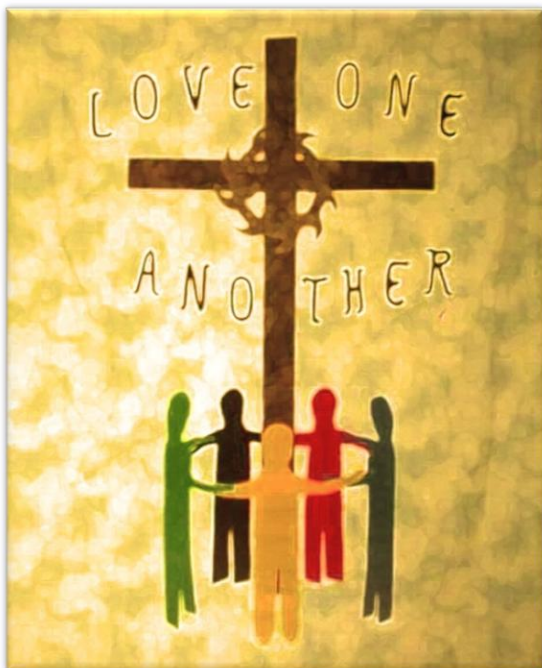
Het Quaker-idee van “dat van God in ieder mens” betekent voor mij persoonlijk dat alle mensen naar Gods beeld gemaakt zijn. In mijn ervaring is ieder mens radicaal gelijkwaardig. Naar mijn mening is er in deze wereld helemaal geen onderscheid tussen mensen op basis van huidskleur, klasse, religie of sociale status. Deze visie, die voor mij zo cruciaal is, werd zo’n tweeduizend jaar geleden al geformuleerd door de apostel Paulus (Galaten 3:28): “Er zijn geen Joden of Grieken meer, slaven of vrijen, mannen of vrouwen – u bent allen één in Christus Jezus.”

Het idee dat mensen gelijk zijn of zouden moeten (egalitaire opvatting) is

ook centraal komen te staan in het denken van de Quakers. Het komt misschien nog wel het sterkst terug in het leven en het activisme van Benjamin Lay en zijn vrouw Sarah Smith Lay. Deze twee antiracistische Quakers waren fel gekant tegen de slavernij en zagen Gods aanwezigheid zelfs in alle levende wezens, inclusief dieren. Helaas waren de grootste tegenstanders van Benjamin en Sarah Lay hun eigen geloofsgenoten, iets wat laat zien dat Quakers deze radicale gelijkheid tussen alle mensen - of zelfs alle levende wezens - meer dan eens uit het oog zijn verloren.

Als ik eraan denk dat er iets van God in ieder mens aanwezig is, moet ik ook denken aan het idee dat mensen niet volledig radicaal gescheiden zijn van God. Als we aannemen dat we naar Gods beeld gemaakt zijn, dan betekent dit toch zeker ook dat God iets van zichzelf in ons geplant moet hebben. We hebben het potentieel om het goede te kiezen op basis van deze oorspronkelijke goedheid in onszelf en op basis van onze vrije wil. Natuurlijk is het in deze onvolmaakte en gebroken wereld ook onmogelijk om het slechte in mensen te ontkennen. Daar ben ik me zelf ook heel bewust van. Er is veel kwaad, haat en oorlog in de wereld. Daarom denk ik dat het des te belangrijker is om onszelf eraan te herinneren waar we als mensen oorspronkelijk voor bedoeld zijn.

Mensen zijn niet perfect en zullen dat ook niet worden, maar de belangrijkste kern van een innerlijke religie en spiritualiteit zijn voor mij vriendelijkheid, rechtvaardigheid en bovenal goedheid. De waarheid hiervan wordt voor mij zo mooi weergegeven in het evangelie van Johannes in de woorden van Jezus zelf:

“Ik geef jullie een nieuw gebod: heb elkaar lief. Zoals Ik jullie heb liefgehad, zo moeten jullie elkaar liefhebben. Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn.”

Johannes 13:34-35

‘Dat van God in ieder mens’

Door Frieda Oudakker

De ultieme belevenis van God kreeg ik in een periode dat ik teleurgesteld was in de Nederlandse Quakers.

In die tijd mocht ik de Nederlandse Quakers vertegenwoordigen op de Britse jaarlijkse vergadering. In dat weekend ervoer ik dat het wél mogelijk was om als Vrienden met elkaar om te gaan. In die enorme vergaderzaal, en ook daarbuiten, hing een sfeer van vertrouwen en respect.

Ik woonde daar ook een themabijeenkomst bij over de cursus ‘Equipping for Ministry’ in Woodbrooke. Dat leek mij nuttig voor mijzelf, want ik voel altijd een grote weerstand om in de stilte van een samenkomst op te staan en iets te zeggen. Ik heb mij opgegeven voor die cursus en kreeg financiële ondersteuning van het Britse én ons Genootschap.

Het eerste weekend van die cursus heb ik supergeconcentreerd ‘Quaker-zijn’ bestudeerd.

Hoe doen die Britten ze dat? Het werd een intensief eerste weekend van deze cursus. En ook het laatste.

Daarna was er Covid en werd alles afgezegd. Maar dat wist ik toen nog niet.

Ik was met de trein gegaan en kwam zondagavond erg laat en bekap thuis.

Maandagochtend lag ik in bed het weekend te ‘herkauwen’ - zodat ik mijn Quaker-lessen niet zou vergeten.

Wat was het precies waardoor ik zo veel ruimte, liefdevolle ondersteuning, zoveel zorg voelde? Er waren voortdurend opmerkingen en vragen in de trant van: je bent hier voor jezelf, er zijn geen eisen van buitenaf waaraan je moet voldoen, wat heb jij nodig om aan deze bijeenkomst goed deel te kunnen nemen? We werden zelfs ingewijd in het gebruik van de bijzondere oude geschriften van de eerste Quakers in de mooie bibliotheek van Woodbrooke. Die mochten we daar gewoon raadplegen.

Terwijl ik in bed mijn lessen lig te leren, voel ik mij ineens omhuld door een warme, soepele wollen mantel. Vervolgens hoor ik een stem in mijn hoofd die mij laat weten: “Ik ben er altijd. Het is aan jou om contact met mij te maken”. Heel open en ondersteunend.

Ik ben stomverbaasd bij het weten: na de dood is er geen enkele afrekening. In tegendeel, alleen liefdevolle omhulling – als ik daarvoor kies. God houdt van mij zoals ik ben.

Geen wonder dat George Fox schreef: “Als we dat van God in ieder mens beantwoorden, zullen we vreugdevol over de wereld wandelen”

Sindsdien weet ik dat ik een keuze heb. Als er iets is wat mij uit mijn evenwicht brengt, wat mij boos maakt, teleurgesteld, wanhopig – is het aan mij om contact te maken met het Goddelijke, in mijzelf en in de ander. Daarin lost al die pijn op. Daar kan ik op vertrouwen.

Nu nog mijzelf trainen om consequent die keuze te maken en dat ‘weten’ leren delen.

Woodbrooke Studiecentrum van de Quakers in Engeland

Equipping for Ministry in Woodbrooke is een uitgebreid leerprogramma voor quakers die hun begrip van het quakerisme willen verdiepen en meer zelfvertrouwen willen krijgen in het leven van een door de Geest geleid leven binnen de quakergemeenschap en de rest van de wereld. In zijn 120-jarige geschiedenis is Woodbrooke gegroeid en veranderd om te voldoen aan de veranderende behoeften van quakers, zowel in Groot-Brittannië als daarbuiten. Vanaf het begin, als een experiment van een jaar, heeft Woodbrooke duizenden quakers in staat gesteld om samen te leren als onderdeel van een zeer gewaardeerde quakergemeenschap, ondersteund door een toegewijd team van medewerkers, docenten en vrijwilligers.

Dat van God in ieder mens als gave

Door Willem Furnée

Als George Fox het in zijn dagboek heeft over 'Dat van God in ieder mens', dan is dat geen kwalificatie van de mens.

Het verwijst naar een aangeboren gave van mensen die hen in staat stelt goed en kwaad van elkaar te onderscheiden, vrij zijn te kiezen tussen goed en kwaad.

Jezus is onze leermeester en inspirator om altijd voor het Goede te kiezen, zelfs al lopen we gevaar een marteldood te moeten sterven.

Maar als we de liefde omarmen en toch kiezen voor het goede, dan zullen we thuiskomen bij God de Vader.

*George Fox:
“Walk Cheerfully
over the world
answering ‘that of
God’ in everyone”*

*“Wandel blijmoedig door de
wereld en beantwoord ‘dat van
God’ in iedereen”*

Dat van God in reïncarnatie

Door Lucas de Groot

Eigenlijk is onze uiteindelijke vraag of en hoe we een gods beleving hebben gehad of iets wat daar misschien op lijkt.

George Fox geloofde dat er een god bestaat waar je je mee kan proberen te verhouden. Hij was net als wij zoekende.

Ik geloof zelf in 2 goddelijke werelden:

1 Waar ieder mens leven na leven probeert om volmaakter te worden, liefdevoller, en om zo te leren van elk geleefd leven.

2 Waar er een hemel is waar ieder mens na de dood, soms jarenlang voorbereid wordt op het volgende leven. Engelen helpen hier een handje bij. Zij zijn voor mij onderdeel van het goddelijke.

Mijn duidelijkste beleving van een vorig leven was 10 jaar geleden in ZW Engeland. Met een groepje bezochten we de kathedraal van Wells en het bisschoppelijke paleis ernaast.

We liepen over een bruggetje. Ik kijk naar een muur van het paleis en val op de grond. Flauwgevallen!

Gotische Kathedraal van Wells

“Ik bevind mij in de kelder waar ik in een grote pan met pap zit te roeren. Voor de bisschop en zijn bezoek. Ik ben een vrouw van ong. 40 jr. en ben de kokkin. Ik voel boosheid door me heen stromen omdat de bisschop net besloten heeft om een nieuwe gotische kathedraal te bouwen naast de bestaande romaanse, terwijl deze nog groot genoeg is. Wat een enorme geldverspilling denk ik. En de mensen uit de stad moeten daar krom voor liggen.”

Dan kom ik weer bij bewustzijn en mijn bezorgde groepsgenoten vertellen dat ik er 2 minuten had gelegen. Ik voel de kwaadheid nog na trillen in mijn lijf en vertel wat ik had meegemaakt.

Dan wandelen we naar de gotische kathedraal. Ik kan er niet naar kijken.

Wordt zelfs onpasselijk van de aanblik van alle beelden op de voorgevel.

Dan lopen we de kerk door en ik blijf met de ogen naar beneden gericht lopen. Ik kan het niet aanzien.

Pas als we in de vergaderzaal van de monniken komen kom ik weer tot rust door het gezamenlijke zingen. Buiten gekomen zie ik de fundamenten liggen van de vorige romaanse kathedraal. Langzaam dringt het tot me door waar mijn liefde voor romaanse kerken vandaan komt en waarom ik gotische kerken links laat liggen. Al sinds mijn jeugd...

Als iemand zelf in hemel is geweest is dat nog indrukwekkender. Jozef Rulof bijv., een magnetiseur uit Den Haag, die als kind vaak meegenomen werd door zijn beschermengel naar de hemel en daar zijn ogen uitkeek. Hij schreef er een boek over.

Nawoord: In 543, tijdens de synode van Nicea, werd de reïncarnatieleer geschrapt uit de kerkbeginselen. Misschien vond de Paus dat anders het financieel lucratieve gebruik van aflaten minder op zou leveren. Want als je toch meerdere levens hebt, hoef je minder bang te zijn voor de dood.

Van “Kind’ren van één Vader” naar “Kinderen van het Licht”.

Door Martine Kuiper

Toen ik bijna 7 jaar oud was verhuisden we van Londen naar Den Haag. Dat was voor de hele familie een enorme overgang. Mijn ouders werden begin dertiger jaren collega’s bij een Nederlands bedrijf in Engeland, verliefd, verloofd, getrouwd, stichtten een gezin en het leven was goed totdat de dreiging van Hitler dichtbij kwam. De eigenaren van de fabriek waren Joden en mijn vaders naaste collega’s ook. Er kwam een Joodse vluchteling bij ons in huis. De invasie in Nederland betekende dat mijn ouders en de mensen om hen heen volledig afgesneden werden van familie in Nederland en Duitsland. De komst van de regering naar Londen leidde ertoe dat mijn vader werd opgeroepen voor militaire dienst en de behoefte om bij te dragen aan de bevrijding van Nederland maakte dat hij zich ook heeft gemeld en voor opleiding naar een kazerne ver buiten Londen ging. Mijn moeder moest gaan werken en Hilde werd van kindermisje huishoudster. Mijn vader werd uiteindelijk boekhouder op de Nederlandse Ambassade. Maar belangrijker is dat een hecht groepje mensen elkaar vasthield en bleef steunen door dik en dun, lief en leed deelde, terwijl de naaste familie onbereikbaar was.

Na 20 jaar Engeland besloten mijn ouders te repatriëren, dat kwam nogal onverwachts. Voor mijn broers en voor mij was het emigreren, wij waren allemaal in Engeland geboren en spraken alleen Engels. Dus: nieuwe taal leren, ander schoolsysteem, andere cultuur, andere kleding, ander eten, zelfs leren schaatsen, want het vroom in januari 1954. Spannend allemaal.

Mijn moeder was Doopsgezind en meldde zich in Den Haag al gauw als lid aan. Ik ging naar de zondagsschool en mijn moeder werd “juf”. Handig dat ze piano kon spelen! En zo leerde ik al gauw het lied: “Kind’ren van één Vader”.

*Kind’ren van één Vader, reikt elkaar de hand;
waar wij mogen wonen, in wat streek of land,
hoe wij mogen spreken, in wat tong of taal,
kind’ren van één Vader zijn wij allemaal.*

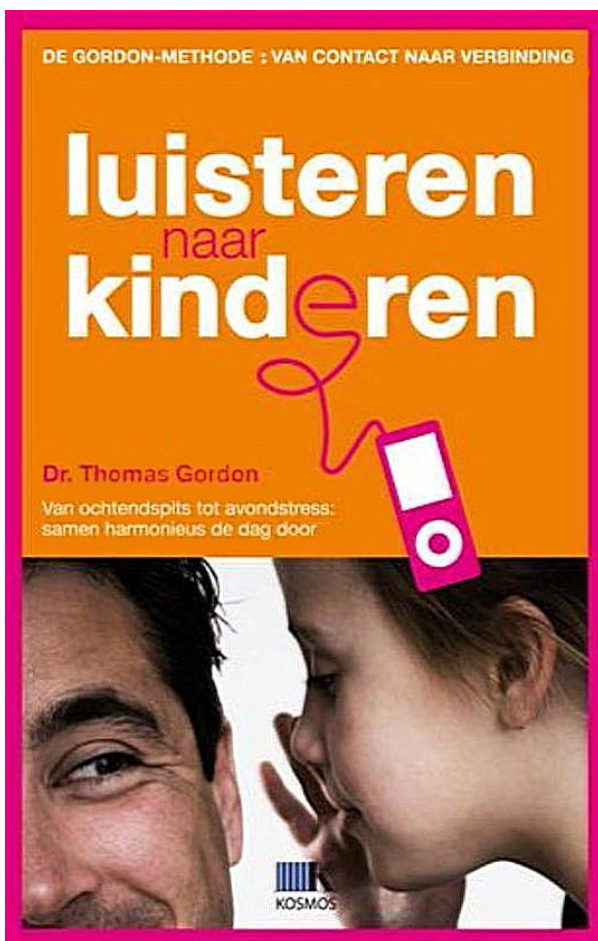
Gezien mijn voorgeschiedenis sprak deze tekst mij enorm aan. Het hielp mij bij de integratie in Nederland. Later ging ik naar catechisatie en aan het eind van die periode kwam de uitdaging om zelf mijn geloofsbelijdenis te schrijven en die voor te lezen aan de kerkeraad (met mijn moeder als een van de

leden) om vervolgens gedoopt te worden. De dominee gaf als tip mee: lees je belijdenis over een jaar of tien nog eens door en je zult merken dat jouw ideeën veranderd zijn. Daar hoef je niet van te schrikken, dat gebeurt gewoon. En daar had hij groot gelijk in; mijn geloof is verschoven. Ik gebruik zelden nog het woord God, liever: het Licht of de Bron. Deze namen voelen voor mij vrijer, minder zwaar beladen.

Eén vraag: hoe werkt het Licht? Ik kan het niet altijd zien of voelen, niet bij mezelf of bij de ander, maar we hebben wel allemaal de mogelijkheid om het goede te kiezen. Sterker nog, Jezus roept ons op het licht niet onder de korenmaat te verbergen, maar op de standaard te zetten zodat hij licht geeft aan iedereen in huis. (Matt. 5:15)

Maar we zeggen of doen soms ook het kwade, en wat dan? Mijns inziens zijn er allerlei opties, zoals: verontschuldiging of vergeving vragen of geven, situatie bespreekbaar maken of in de doofpot stoppen, struisvogelpolitiek of “de mantel der liefde”.

Als groepsleerkracht heb ik van het boek “Luisteren naar kinderen” van Thomas Gordon (zijn moeder was Quaker) geleerd hoe gevoelens in het gesprek te verwoorden en te gebruiken, om gezamenlijk een goede oplossing te vinden waar iedereen tevreden mee is. Tijdens de cursussen “Geweldloze communicatie” van de Tjalingii’s bespraken we o.a. de positie van de giraffe die met zijn lange nek de inbreng van beide partijen rustig kan overzien, ook inclusief de emoties. Ik kon de Geweldloze communicatie in praktijk brengen als vrijwillige buurtbemiddelaar. Tijdens de training voor

buurtbemiddeling werd o.a. benadrukt dat we zouden doorvragen of er nog andere knelpunten besproken moesten worden. Anders gezegd: liggen er nog oude koeien in de sloot? Als die niet worden opgeruimd kan de burenrुzie nl. gemakkelijk weer oplaaien.

Al met al kies ik voor “in gesprek gaan” en daarbij kijken + luisteren naar het Licht/het Goede in de ander.

Jezus ging vaak in gesprek, bv met de tollenaar, de overspelige vrouw, de Schriftgeleerden en uiteraard met zijn vrienden. Op het tempelplein was hij rigoureuzer: hij gooide de tafels van de geldwisselaars om. Gewelddadig? Hij zocht wel de grenzen op, denk ik dan, confronterend ook. In de bergrede zegt Jezus: heb je vijanden lief en bid voor wie je vervolgen.

Hij gaat nog verder: verzet je niet tegen wie je kwaad doet. Als ie-

mand je op de rechterwang slaat, keer ook de linkerwang toe. Ik vind dit nogal verwarrend vergeleken met zijn actie op het tempelplein. Toch helpen veel uitspraken van Jezus in de bergrede mij om in het Licht te lopen en leiding te ervaren.

Mijn favorieten zijn:

- heb je naaste lief als jezelf.
- behandel de ander zoals je zelf behandeld wil worden.
- oordeel niet, dan zal er niet over je geoordeeld worden.
- wie zonder zonden is, werpe de eerste steen.
- vergeef ons onze schulden, zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig was.

De wederkerigheid in deze aanbevelingen boeit me en daarmee kom ik terug bij het uitgangspunt, nl. we zijn allemaal Kinderen van het Licht.

Zacheus, de tollenaar in een boom, Jezus brengt hem op een ander pad Lucas 19 1 - 10

'Dat van God' in iedereen

Uit: <https://quakers-belux.org/that-of-god-in-everyone/>

De Quakers hebben geen vaststaand geloof of dogma; dit betekent dat we geen vaste uitspraken hebben die je moet geloven om een Quaker te zijn. Er zijn echter enkele algemeen aanvaarde opvattingen die ons verenigen, en deze worden weerspiegeld in onze geschriften.

Een geaccepteerde opvatting is dat er 'dat van God' in alle mensen zit en dat elk mens van unieke waarde is.

Deze gedeelde overtuiging leidt ertoe dat Quakers proberen alle mensen te waarderen en zich verzetten tegen alles wat hen schaadt of bedreigt. Dit

leidt er op zijn beurt toe dat Quakers wat wij noemen een 'bezorgdheid' hebben over de dingen die mensen ervan weerhouden een volwaardig leven te leiden. Als gevolg hiervan zijn Quakers actief op het gebied van vrede, gerechtigheid, wereldontwikkeling, onderwijs, dakloosheid, gevangenhervorming en werken ze aan het bestrijden van vooroordelen in welke vorm dan ook. In het verleden voerden Quakers bijvoorbeeld campagne voor de afschaffing van slavernij. Vandaag de dag werken we aan het bereiken van mensenrechten voor iedereen. Dit houdt in dat we een einde maken aan vormen van slavernij die nog steeds bestaan en dat we racisme bestrijden.

Geloven dat ieder mens uniek is en respect verdient, betekent dat we in ons dagelijks leven moeten proberen de andere mensen die we ontmoeten te begrijpen en onze verschillen te accepteren. We proberen tolerant en vertrouwend te zijn, en zoeken naar 'dat van God' in de ander, zelfs als ze iets doen wat we niet leuk vinden. Het is niet altijd modieus of populair om te beweren dat moordenaars of dictators dat van God in zich hebben, maar Quakers hebben altijd geprobeerd om de crimineel of de onderdrukker ook als een persoon in nood te zien. Soms kan dit betekenen dat ze tegen autoriteit ingaan, misschien tegen de lokale en nationale overheid.

Sommige Quakers raken betrokken bij het werken aan politieke verandering. Anderen concentreren zich liever op het gebied van hun persoonlijke en lokale relaties.

Een Amerikaanse Quaker, John Woolman (1720-1772), wordt herinnerd als een vroege campagnevoerder tegen slavernij, maar hij maakte zich ook

zorgen over alle nood en het lijden dat hij onder mensen en dieren tegenkwam. Op een bepaald moment in zijn leven was er grote vijandigheid tussen de mensen in zijn omgeving en de indianen. John Woolman kan niet erg populair zijn geweest toen hij op pad ging om de indianen te ontmoeten. Na wat nadenken schreef hij:

"Liefde was de eerste beweging. Toen ontstond de zorg om wat tijd door te brengen met de indianen, zodat ik hun leven en de geest waarin ze leven kon voelen en begrijpen. Misschien kon ik wat instructie van hen kon ontvangen, om ze op enigerlei wijze vooruit te helpen door mijn volgen van de leiding van de Waarheid onder hen."

Een van de eerste Quakers, William Penn (1644-1718), zei ooit:

"Liefde is de moeilijkste les in het christendom; maar om die reden zou het onze grootste zorg moeten zijn om het te leren." (zie ook blz. 2 van deze Vriendenkring, red.)

In de levens van Woolman en Penn kunnen we zien dat de nadruk in het Quakerisme altijd op de praktische kant ligt. Liefde is niet alleen een abstract idee, maar leidt tot actie. Niet iedereen zal worden opgeroepen tot grote daden van sociale hervorming, maar we kunnen allemaal proberen om liefde in actie om te zetten in ons leven.

Lucretia Mott (geboren Coffin; 3 januari 1793 - 11 november 1880) was een Amerikaanse quaker, abolitionist (strijd tegen de slavernij), vrouwenrechtenactiviste en sociaal hervormster. Haar spreekvaardigheid maakte haar tot een belangrijke abolitionist, feministe en hervormster; ze was al vroeg in haar volwassen leven een quaker-prediker. Ze pleitte voor stemrecht voor zwarte mensen, zowel mannen als vrouwen. Haar huis bij James was een halteplaats van de Underground Railroad.

“We worden geroepen tot gehoorzame liefde, ook al voelen we ons misschien niet zo liefdevol. Vaak is het door het uitvoeren van liefdevolle daden dat liefdevolle gevoelens in ons kunnen worden opgebouwd. We kunnen beginnen met kleine, misschien wel heel kleine stapjes. Pas als we de liefde van Christus in en door ons laten werken, kan het een kunst in ons worden.” Vanaf hun begindagen tot nu hebben veel Quakers zich door de Geest geleid

gevoeld om racisme, vooroordelen en discriminatie aan te vechten. Sommige Quakers in Groot-Brittannië en Amerika speelden een belangrijke rol bij de afschaffing van de handel in en het bezit van slaven. Maar het duurde vele decennia voor de gezamenlijke aanpak van de Delaware Valley Quakers die halverwege de 18e eeuw in Amerika ontstond, zich ontwikkelde. Pas in 1776 verbood Quaker Jaarvergadering van Philadelphia om slaven te bezitten. Een zachte maar aanhoudende stem in dit veranderingsproces was die van John Woolman, die rechtstreeks en persoonlijk sprak met Quaker-slaveeigenaren en hen hielp te begrijpen op welke manieren zij de krachten van onderdrukking versterkten en daarmee in strijd handelden met de wil van God. Lucretia Mott (1793-1880), een Amerikaanse Quaker die een fervent campagnevoerder was voor de afschaffing van slavernij. Zij werkte samen met haar man om hun bedrijf terug te trekken uit het winstgevende aspect van de katoenproductie (met slavenarbeid). Ze kon geen enkele link goedkeuren met de uitbuitende arbeids- en slavenomstandigheden van de katoenproductie.

Racisme is ook ingebed in koloniale en imperiale structuren van de afgelopen tweehonderd jaar of meer. Sommige Quakers zijn actief geweest om mensen in staat te stellen politieke vrijheid te realiseren voor hun eigen volk. Bijvoorbeeld, de Indiase vrijheidsstrijd, geleid door Mahatma Gandhi en anderen, werd gesteund door de Quakers Horace Alexander en Muriel Lester. Een andere Quaker, Reginald Reynolds, bracht een boodschap van Gandhi over aan de Britse onderkoning in India waarin hij de 'Zoutmars' aankondigde, een belangrijke daad van burgerlijke ongehoorzaamheid.

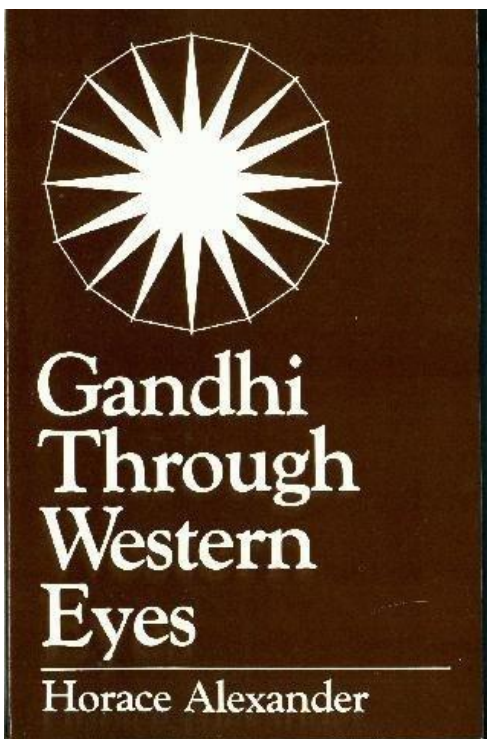

Gandhi op bezoek bij Friends House in Londen 1931, begeleid door Horace Alexander

Meer recent hebben Quakers ook rollen gespeeld als supporters en communicatiekanalen voor zwarte leiders in Zuid-Rhodesië (nu Zimbabwe) en Zuid-Afrika in hun pogingen om ervoor te zorgen dat de zwarte meerderheden volledig geaccepteerde menselijke wezens worden, met het recht om hun eigen lot te bepalen. "De wortels van raciale vooroordelen diep in ons liggen, en bij het zoeken naar een oplossing voor de kwade resultaten van raciale spanningen moeten we ons eigen hart onderzoeken" schreven Quakers in 1952. "Ons geloof in de betekenis van elk individu in de ogen van God en hun behoefte aan een overvloedig leven kan ons leiden, zelfs als we terugdeinzen voor de omvang van het probleem."

Quakers geloven dat elk persoon potentieel in staat is om de wil van God te begrijpen en anderen te helpen God te bereiken. Dit geldt voor vrouwen, mannen, kinderen en volwassenen, dus in onze stille eredienst mag iedereen die zich geroepen voelt om te spreken, dat doen, en in onze zakelijke bijeenkomsten mag elk lid een ambt bekleden.

De wijding van vrouwen is voor ons geen probleem zoals dat in sommige andere kerken het geval is, omdat we geen gewijde priesters hebben. Quakers geloven in het 'priesterschap van alle gelovigen' (een idee dat uit de Bijbel komt, in I Petrus Hoofdstuk 2 vers 9), wat betekent dat alle leden de verantwoordelijkheid hebben om het leven van de bijeenkomst te ondersteunen op de manier waarop een priester dat zou doen. We hebben echter wel mensen nodig om alle taken van leiderschap en bediening uit te voeren, dus zowel vrouwen als mannen worden aangesteld voor specifieke taken, meestal voor een beperkte periode. We zoeken naar gaven, talenten en vaardigheden, en erkennen dat naarmate mensen groeien en veranderen, zich verschillende gaven kunnen ontwikkelen. Sinds het begin van onze geschiedenis hebben Quaker-vrouwen gepredikt, onderwezen, gereisd in de bediening en spiritueel leiderschap en begeleiding gegeven, net als mannen.

Spreeken in de Wijdingsamenkomst, spreeken namens 'dat van God in ons'?

Ingebracht door Marlies Tjallingii

Herkenning vind ik in de teksten over het luisteren in de stilte en over spreeken in de stilte: uit het boek: On These Islands. Quaker Faith and Practice in Aotearoa New Zealand. Deze tekst is geschreven door een Vriend zonder naam uit Christchurch Nieu Zeeland, Aotearos 2008.

Whanganui Quaker Settlement

Als iemand opstaat om een getuigenis uit te geven, zet ik mijn gedachten opzij en luister ik aandachtig. Als gesproken bijdrage moeilijk te volgen is, doe ik mijn best om het te volgen. Ik luister naar de boodschap, niet alleen naar de oppervlakkige woorden. Als een bijdrage heel oprecht is, houd ik de persoon in het licht. Een grote uitdaging voor mij is om niet te oordelen over wat er gezegd wordt. Ik moet echt het deel van mijn geest opzijzetten, dat deel dat het wil bestempelen als "goed/slecht/slim/diepzinnig/onjuist geformuleerd /te lang". "Vragen en Advies" spoort me aan om de tijd te nemen om de diepe betekenis te doorgronden, en het Quaker Handboek geeft soortgelijk advies. Dus dat is wat ik probeer te doen; de tijd nemen terwijl er gesproken wordt en dan, nadat de Vriend gesproken heeft en is gaan zitten, kan ik het relateren aan eerdere bijdrage of aan mijn eigen ingehouden gedachten. De waarde ervan voor mij wordt misschien pas na een paar minuten duidelijk.

Misschien is de getuigenis helemaal niet relevant. In dit geval laat ik het met hartelijke onverschilligheid voorbijgaan en zeg: "Misschien sprak dat iemand anders aan." Als iemand anders opstaat, snel nadat de bijdrage in de stilte is verwerkt, voel ik me geïrriteerd. Hij of zij kan er geen tijd voor hebben genomen om het te laten bezinken! Ik ben een van die Vrienden die willen dat elke gesproken bijdrage als een eiland is, omgeven door een zee van stilte. Ik vind het eigenlijk wel prettig als niemand iets zegt in de laatste vijf minuten van de eredienst.

Een getuigenis

Door Kathleen Flower 1999

*Daar... in het stille centrum van de bijeenkomst
Met de wereld en al haar luidruchtige aandrang
die zich terugtrekt*

*En de poel van stilte, eerbiedig wachtend,
verstild tot een kalme spiegel van vrede...*

komt het

Spreek!

Nee, nee... Niet ik!

Spreek namens mij!

Maar ik ben het niet waard, God...

laat deze beker aan mij voorbijgaan

naar hen met een wijzere tong

en een dieper begrip.

Jouw tong is alles wat ik heb

Dus spreek!

Maar wat moet ik zeggen?

Mijn woorden zijn zwak en struikelend.

Niettemin

Is het jouw stem die ik nodig heb.

Heb vertrouwen, kind,

En ik zal de rest doen.

En zo... met trillende handen en stem...

spreek ik eindelijk enkele woorden uit.

Later, tussen het gekletter van de theekopjes en het geklets...

rust er een hand op iemands schouder,

en fluistert een mensenstem in iemands oor...

"Dank je wel, Vriend, die boodschap was voor mij."

Iemand in het licht houden

Uit Quaker Faith and Practice in Aotearoa New Zealand

Door Sue Stover 2012

Het licht – en de duisternis – kwamen voor mij in beeld tijdens een Quaker-bijeenkomst op een zondagochtend.

Een man die intense persoonlijke pijn doormaakte, stond op en sprak: "Alleen 's nachts kunnen we de sterren zien." Evenzo is het in tegenspoed en nood, zei hij, dat we het grote geheel het duidelijkst kunnen zien – het Licht. Zoals de Psalmist schreef, is de glorie van God dag aan dag zichtbaar, maar "nacht aan nacht verkondigt kennis" (Psalm 19:2, zie onder).

Het is in de 'nachtelijke kennis' dat het Licht scherp wordt begrepen. Iemand 'in het licht houden', zoals Vrienden proberen te doen, is die persoon dichter in de aanwezigheid van de Heilige Geest brengen, wetende dat wat we willen of bedoelen – onze wil – kan putten uit hun verlangen om zich verbonden te voelen, om erbij te horen, om bijeen te komen.

Zoals George Fox schreef, moeten we met elkaar verbonden zijn, om een "gevoel voor alle omstandigheden" te hebben, en hierin is "de oneindige liefde van God". Maar hij zag ook dat "er een oceaan van duisternis en dood was, maar een oneindige oceaan van licht en liefde die over de duisternis stroomde", die opnieuw "de oneindige liefde van God" onthulde en "grote openingen" bracht.

In mijn ervaring is het een verbinding met de "oneindige liefde van God" die in het gebed van de Vrienden wordt gezocht.

Psalm 19:2-3

(de Bijbel in Gewone Taal):

*De hemel vertelt aan alle mensen
hoe machtig God is.*

*De hoge hemel laat aan iedereen zien
wat God gemaakt heeft:*

de zon, de maan en de sterren.

*De hemel vertelt het elke dag,
de hemel zegt het iedere nacht,
in een heel eigen taal.*

Religie of spiritualiteit.

Verslag van de bijeenkomst 20 maart online 'Quakers en ik', door Marlies Tjal-lingii

Hoe ervaren wij het verschil tussen religie en spiritualiteit of gebruiken we andere woorden? In de online wijdingsamenkomst deelt een van de Vrienden de volgende uitspraken. Die gebruiken we als start van ons gesprek, nadat we ons hebben voorgesteld voor de nieuwe deelnemer en ook hebben uitgewisseld hoe het met ons gaat op dat moment. De uitgangstekst is in het Engels en ik heb de tekst vertaald:

Religie: aanbidt God

Spiritualiteit: moedigt eenheid met God aan

Religie: God is buiten jou

Spiritualiteit: God is in jou

Religie: scheidt mensen die iets anders geloven

Spiritualiteit: verenigt mensen, zonder te letten op hun geloof

Religie: leert mensen bang te zijn voor de hel

Spiritualiteit: leert mensen om de hemel op aarde te creëren

Religie: is gebaseerd op angst en beperkingen

Spiritualiteit: is gebaseerd op liefde en vrijheid

Religie: voelt als een enkele druppel in de oceaan

Spiritualiteit: voelt als de hele oceaan in een enkele druppel

Religie: is gebaseerd op de ervaring van anderen

Spiritualiteit: is gebaseerd op je persoonlijke ervaring

Toch mooi om het verhaal van een van ons te delen op weg naar de meeting:

George Lakey wordt gearresteerd in Pittsburgh in 2013, terwijl hij protesteerde tegen de activiteiten van de bank-industrie.

“Ik wil graag delen dat ik een paar weken terug op zondag onderweg was naar de bijeenkomst in Den Haag en toen was er een er een halve marathon en overall waren straten afgezet en ik heb echt een uur lang in rondjes gedraaid en nog weer eens geprobeerd van de andere kant. Misschien haal ik de koffie nog maar uiteindelijk ben ik nooit aangekomen. Maar ik had op een gegeven moment echt het gevoel in mijn auto dat ik toch contact had met de mensen daar. Dat was een hele bijzondere ervaring die ik nog even wilde delen. Het voordeel van online is, is dat je gewoon niet in de file terecht kan komen.

We houden David Hartsough die recentelijk is overleden in het licht. Hij heeft veel vredeswerk gedaan, onder andere met George Lakey. Hij richtte Non Violent Peace Force op en heeft een autobiografie geschreven die je als audioboek kunt luisteren.

Ik voel me meer thuis bij spiritualiteit dan bij religie. Wat mij vooral aantrekt is de laatste zin: dat het mijn persoonlijke ervaring betreft. Ik kan anderen geen persoonlijke ervaring voorschrijven en dus ook niet wat voor geloof ze moeten hebben. Ons Quaker-geloof is een ervarings-geloof. Een extra punt voor Quakers is dat we proberen iets met die ervaring te doen in ons dagelijks leven, dat we niet alleen maar geestelijk naar binnen bezig zijn.

Je ziet bij sommige godsdiensten dat mensen bereid zijn anderen te doden als ze niet bereid zijn zich te bekeren. Misschien was dat in tijden ook het geval bij het Christendom. Ooit zei iemand tegen me: je bent niet spiritueel genoeg, dus je kunt geen cursus geven in mijn spirituele centrum. Ik dacht toen: hoe zo maak jij uit of ik spiritueel genoeg ben. Dat voelde als heel “on-spiritueel”. Bij mij komt ook het woord mystiek als een ander woord voor spiritualiteit en de beleving van God of het Goddelijke. Fijn de aanvulling dat Quakers de ervaring van God of het innerlijk Licht proberen om te zetten naar: wat doe ik daarmee in mijn dagelijkse leven?

Het helpt mij om het woord God naar Goed te vertalen, waarbij ik het Innerlijk licht ervaar als het goede in ieder mens.

Bij mij blijft het zinnetje: spiritualiteit verenigt mensen, zonder te letten op hun geloof. Daar word ik wel warm van. Ja dat je samen een onderdeel uitmaakt van de wereld en dat je samen bent en niet alleen.

Als je God in jezelf ervaart dan kun je ook God in de ander ontmoeten en dat vind ik heel erg mooi. Dat brengt mensen samen en bij elkaar. Naar

elkaar glimlachen en verbinding maken. Als het gaat over hoop, dat ik dan gewoon zo vaak zo geïnspireerd kan raken door van wat iemand anders zegt of doet. En dat vind ik heel erg heel mooi. Als we deze tekst zouden mogen aanvullen, zou ik dat aspect ook zeker willen de noemen.

Een van de vele, vele redenen waarom ik dankbaar ben om een Vriend te zijn, ons geloof is heel breed en niet beperkt tot een dogma of reeks tradities. Ik kan me ook laten inspireren door het Boeddhisme, de Islam, het Hindoeïsme. “God is geen christen, God is geen jood, of een moslim, of een hindoe, of een boeddhist. Dat zijn allemaal menselijke systemen die mensen hebben gecreëerd om ons te helpen het

mysterie van God te betreden. ‘Ik eer mijn traditie, ik wandel door mijn traditie, maar ik denk niet dat mijn traditie God definieert, ik denk dat het mij alleen naar God wijst.’ Dit is een quote van J.S. Spong

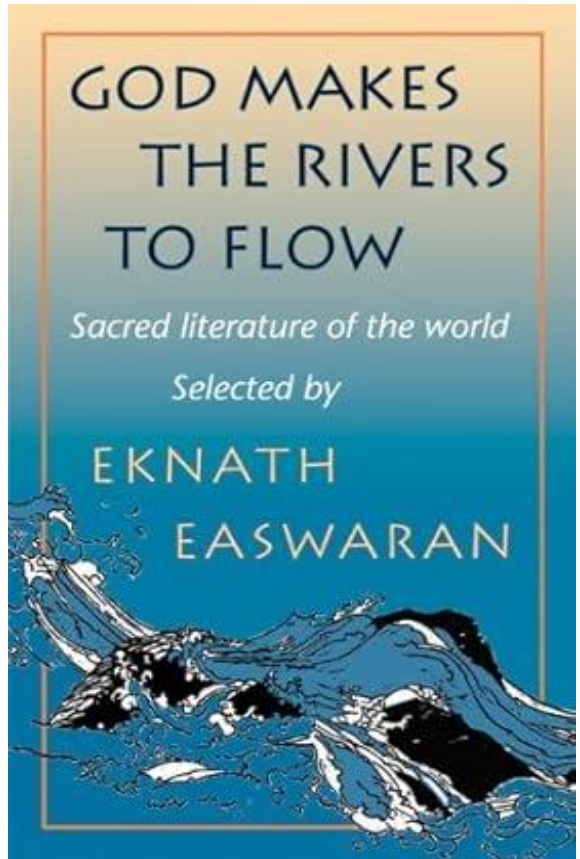
Ik houd van de zachtmoedigheid van die benadering. In mijn Bijbelstudie groep valt me steeds weer op, is dat de leringen van Jezus heel erg aansluiten bij dit perspectief. Dit brede, gastvrije, liefdevolle perspectief.

Een quote die aansluit bij de oceaan:

“Laat de druppel water die jij bent honderd machtige zeeën worden. Denk niet dat de druppel alleen de oceaan wordt. De oceaan wordt ook de druppel.”

Uit: “God Makes The Rivers To Flow”. — An anthology of the world’s sacred poetry and prose, edited by Eknath Easwaran

Ik heb zelf de verschillen in religie ervaren. Tussen Joden, Christenen, Protestanten en Orthodoxe Christenen. Als ik naar mijn familieleden kijk, waren ze zeer spiritueel. Ze geloofden in werken met mensen. En ze hielden

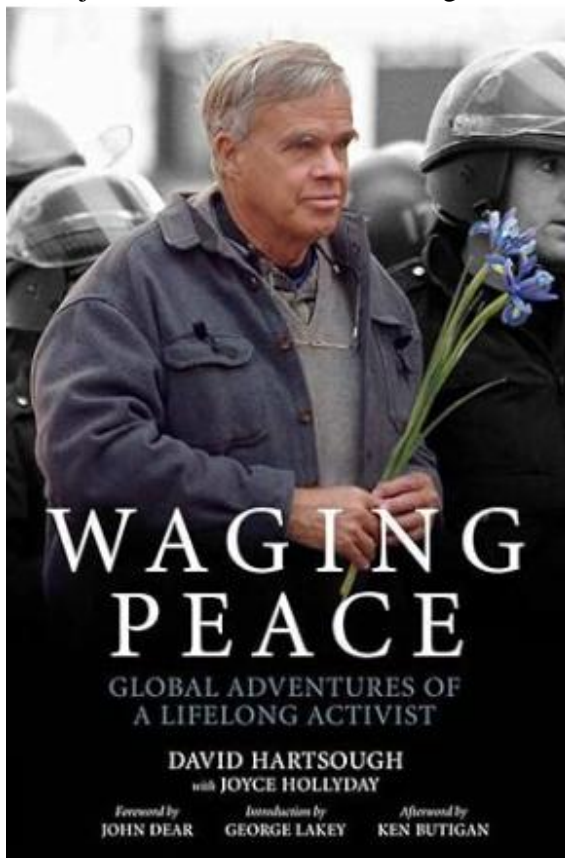

echt van 'God In Zich'. In de jaren 60 en 70 kwam ik in contact via de vredesbeweging en de milieubeweging met spirituele mensen. Mensen die 'dat van God' lieten zien. Ik zie nu het gebruik van religie, als wapen. En ik zie hier waar ik woon in de straat waar ik ben de verschillen in allerlei vormen van christendom. Wij geloven in dat van God in ieder mens. Maar dan zie ik dat ze met elkaar vechten vanwege een hond. En dan is het dus belangrijk om 'dat van God' te zien. Hoe kan ik dat van God in vriend Donald zien, dat is niet gemakkelijk.

De spiritualiteit komt neer op de essentie van wat we proberen te zijn. Wat zijn we als mensen? Wat zijn we als ras, wat zijn we als wezen? En dat is wat voor mij het spirituele is.

David Hartsough weet hoe hij in de weg moet zitten. Hij heeft zijn lichaam gebruikt om marineschepen richting Vietnam en treinen vol munitie op weg naar El Salvador en Nicaragua te blokkeren. Hij is grenzen overgestoken om 'de vijand' te ontmoeten in Oost-Berlijn, Castro's Cuba en het huidige Iran.

Hij heeft gemarcheerd met moeders die een gewelddadig regime in Guatemala trotseerden en heeft vluchtelingen bijgestaan die werden bedreigd door doodseskaders in de Filipijnen. "Waging Peace" is een bewijs van het verschil dat één persoon kan maken. Hartsoughs verhalen inspireren, onderwijzen en moedigen lezers aan om manieren te vinden om te werken aan een rechtvaardiger en vredzamer wereld. Geïnspireerd door de voorbeelden van Mahatma Gandhi en Martin Luther King Jr., heeft Hartsough zijn leven gewijd aan het experimenteren met de kracht van actieve geweldloosheid. Het is het verhaal van de poging van één man om te leven alsof we allemaal broers en zussen zijn.

De zin ‘Spiritualiteit leert mensen om de hemel op aarde te creëren’ is voor mij gelijk aan het werken aan vrede en dat vorm te geven. Het is dus niet alleen maar naar binnen toe, maar het gaat ook naar buiten en dan gaat het ook om de liefde in mezelf en aan de mensen om me heen. (David Hartsough 2 mei 1940 –22 maart, 2025)

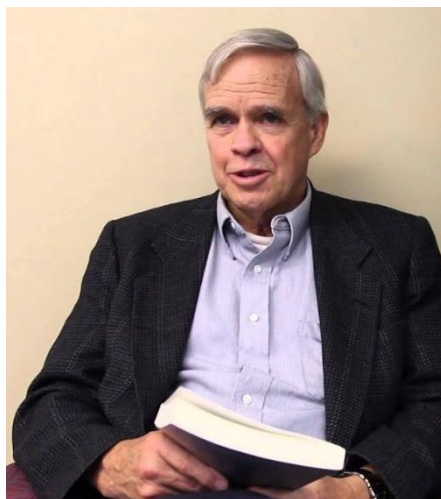
Boeiende verhalen op elke pagina bieden het ooggetuigenverslag van een vredesactivist van veel van de belangrijkste historische gebeurtenissen van de afgelopen zestig jaar, waaronder de burgerrechten- en anti-Vietnamoorlogbewegingen in de Verenigde Staten en de weinig bekende maar even belangrijke geweldloze inspanningen in de Sovjet-Unie, Kosovo, Palestina, Sri Lanka en de Filipijnen.

Hartsoughs verhaal toont de kracht en effectiviteit van georganiseerde geweldloze actie. Maar “Waging Peace” is meer dan de memoires van één man. Hartsough laat zien hoe deze strijd over de hele wereld wordt gevoerd door gewone mensen die zich inzetten om de spiraal van geweld en oorlog te beëindigen.

Ik merk zelf dat ik er moeite mee heb, dat het in onze religies een mannelijke God is. Ik ben daarin heel erg zoekende geweest. En hoewel ik een vrouw - schepper van menselijk leven - wel logischer vind, hoeft het voor mij ook geen vrouw te zijn. Uiteindelijk heb ik voor mezelf God naar goed vertaald. Dat paste beter bij mij en helpt mij. Bovendien doordat veel vrouwenrechten in de naam van religie worden geschonden, zit er voor mij ook wel een stukje pijn in de term religie en vind ik spiritualiteit toch fijner: meer vanuit de natuur en hoe wij van nature leefden.

“Vrede zal alleen komen wanneer wij allemaal de verandering worden die wij willen in deze wereld.”

‘David Hartsough werd die verandering en heeft het beste deel van zestig jaar gewerkt aan vrede in onze verscheurde wereld.’
Aran Gandhi, president van het Gandhi Wereldwijde Onderwijs Instituut (kleinzoon van Mahatma Gandhi).

Thuiskomen

Verslag van Quakers en Ik van 17 april (online), door Marlies Tjallingii

We gebruiken de tekst van Vincent Duindam die via Veertigdagen Zeist als email langskomt.

*Er is maar één land: de aarde
Er is maar één volk: de mensheid
Er is maar één geloof: de liefde.*

Je zou kunnen vermoeden dat dit citaat van een religieuze denker is, maar nee, het is van een ondernemer en politicus: de Amsterdamse wethouder Floor Wibaut (1859-1936). In deze drie regels vinden we de oplossing voor de grootste crises van onze tijd: de stroom vluchtelingen, de bedreigde leefbaarheid van de aarde. En nog recenter: de antidemocratische tendensen.

Als deze, utopisch klinkende, regels bewaarheid worden, is er een 'Nieuwe Aarde' geboren. Dan zijn er geen ontheemden meer, is niemand meer een vreemdeling. En zijn we allemaal thuisgekomen.

Dit is voor ons een richtingaanwijzer. Het lijkt ver weg, haast onhaalbaar. Maar stapje voor stapje kunnen we dit ideaal dichterbij brengen. Alles wat we denken en doen (en laten) heeft een effect. Laten we zorgen dat we de goede kant opgaan. Mooi is dat Vincent Duindam een boekje heeft geschreven met als titel "Thuiskomen in de klas" Met korte teksten die helpen om in de klas vrede te vinden.

Bij deze 'Quakers en ik' zijn we met enkele actieve leraren op scholen waar het nog niet zo gemakkelijk is om zich thuis te voelen.

De tekst van Vincent Duindam is wel utopisch. Hoe maak je dat waar? Hoe is het als we zelf trauma's te verwerken hebben? Dan is er weinig ruimte om anderen te ondersteunen om thuis te komen. Dan is het nodig om eerst zelf in jezelf thuis te komen.

“Het Vredescompas” van Nina Koevoets is een boek dat de vier dimensies uitlegt die nodig zijn om vrede te bouwen: vrede met jezelf, met elkaar, met de maatschappij en met de aarde.

Dit is waar het in ons samenzijn over gaat bij deze Quakers en ik.

Pas als we thuisgekomen zijn bij onszelf of in vrede zijn met onszelf kunnen we ook in vrede zijn met anderen en ons inzetten in de wereld om ons heen. Een van ons deelt hoe veel inspanning het kost om in het onderwijs te werken, in het VMBO. Met kinderen die veel verschillende achtergronden hebben en, de taal niet goed beheersen. “Er is sprake van agressie, onverdraagzaamheid en pesten. Collega’s zijn overspannen en gaan weg. Je hebt elkaar nodig als collega’s. De kinderen hebben weinig sociale vaardigheden. Ze hebben een vluchtachtergrond, bijvoorbeeld uit Oekraïne of andere landen. Dan gaat het om vrede bij mezelf te vinden. En om dan in kleine details te laten merken dat ik blij ben dat mijn leerlingen er zijn. Aan het eind van de dag helemaal vermoeid thuiskomen bij mezelf. Dan probeer ik om de volgende dag weer liefdevol in de klas te zijn met een schone lei. Ik heb de microkosmos in de klas.”

Zit daarin niet al het hele vredescompas zoals dat in het boek van Nina is beschreven?

Vrede in onszelf, vrede in de relaties die we hebben, dan vrede in het werk dat we doen, anderen zonder oordeel benaderen, dan ook vrede met de aarde door de keuzes die we maken.

Dat we daarin niet de hele wereld veranderen, maar wel in vrede in onze omgeving werken. De titel van het boek van Natascha van Weezel komt nog langs: Hoe houd je je hart zacht? Elke dag opnieuw in deze wereld vol oorlog en haat en racisme. Is dat niet ook dat er elke dag opnieuw een kruisiging is? Dat is de vraag op deze Witte Donderdag voor Pasen. We blijven hopen op en werken aan vrede. En het is heel fijn om zo online naar elkaar te kunnen luisteren en elkaar te kunnen inspireren in onze reis naar vrede.

Paus Franciscus en de Palestijnen

*Een indrukwekkend verhaal opgestuurd door Kathy Bergen
(die jarenlang werkte voor AFSC in Ramallah)*

Vanavond stuurde een vriendin onderstaand artikel. Ik wilde het graag doorsturen, dus beloofde ze het te controleren om er zeker van te zijn dat het geen "nepnieuws" was. Vanavond werd dit bericht bevestigd in The National (thenationalnews.com:

De Paus in gesprek met de redacteur van The National in het Midden-Oosten.

Vanuit Irak zei paus Franciscus: "Wat nodig is, is het vermogen om te vergeven, maar ook de moed om niet op te geven." Die boodschap geldt voor veel delen van de wereld, maar vooral voor het Midden-Oosten.

Pope's nightly calls to Gaza church kept hope alive). Mensen in Gaza vertelden dat paus Franciscus hen elke/bijna

avond om 20.00 uur belde, en soms wel drie of vier keer per dag. De christelijke gemeenschap in Gaza is in de loop der jaren afgenomen en telt nu enkele honderden leden. Zowel christenen als moslims noemden hem "Baba", wat "Vader" betekent.

Leden van de kleine christelijke gemeenschap in Gaza zeiden maandag "gebroken van verdriet te zijn" vanwege de dood van paus Franciscus. Hij voerde campagne voor vrede in de verwoeste enclave en sprak hen tijdens de oorlog elke avond telefonisch. "Franciscus riep de kerk urenlang bijeen nadat de oorlog in Gaza in oktober 2023 escaleerde" vertelde Antone. "Dit was het begin van wat de Vaticaanse Nieuwsdienst zou omschrijven als een nachtelijke routine gedurende de oorlog. Hij zou ervoor zorgen dat hij niet alleen met de priester sprak, maar met alle anderen in de zaal", zei Antone.

"We zijn diepbedroefd door de dood van paus Franciscus, maar we weten dat hij een kerk achterlaat die om ons geeft en ons bij naam kent – ieder van ons afzonderlijk," zei Antone, doelend op de honderden christenen in Gaza. "Hij zei altijd tegen iedereen: Ik ben met jullie, wees niet bang."

Kerkasiel voor kinderen

*Goede Vrijdag 18 april 2025 van
16 tot 18 uur, Quakers in de
dienst bij het Kerkasiel in 'De
Open Hof' Kampen. Door de re-
dactie*

We zijn voor de derde keer in de Open Hof waar de familie Babayants als sinds november 2024 asiel krijgt. We bidden voor hen en alle gewortelde kinderen die met uitzetting bedreigd worden. We zijn dankbaar voor alle mensen uit heel Nederland uit alle mogelijke kerken dat ze meedoen om die dienst in deze kerk gaande te houden. We zijn ook dankbaar dat we zelf een klein steentje hieraan bij kunnen dragen op deze Goede Vrijdag.

De Familie Babayants

Thuiskomen (zie ook het verslag van 'Quakers en ik' van 17 april) een tekst gedeeld in Veertigdagen Zeist)

*Er is maar één land: de aarde
Er is maar één volk: de mensheid
Er is maar één geloof: de liefde.*

Er wordt nog aan toegevoegd:

Er is maar één vrede: alle wapens de wereld uit, respect en dat van God in iedereen erkennen.

We zingen enkele liederen en praten vanuit de stilte wat ons beweegt.

Eén van de liederen:

**Als alles duister is,
ontsteek dan een lichtend vuur
dat nooit meer dooft,
een vuur dat nooit meer dooft.**

Ledenvergadering van de VvQREA

(Vrienden van de Quaker Raad voor Europese Aangelegenheden) gehouden online op zondag 13 april 2025.

Uit het verslag van Corien van Dorp.

Tracey Martin heeft ons bijgepraat over het huidige werk van QCEA; Tijdens ons gesprek met vertrekkend Directeur van QCEA, Tracey Martin kwam het werk ten behoeve van gewetensbezwaarden uit met name Oekraïne ter sprake. Ze sprak ook over een toename van rechtszaken tegen mensen die zich inzetten voor mensenrechten.

Wat betreft de spanningen in de EU met ultra rechts, benadrukte ze niet te willen demoniseren maar vooral te luisteren. Ze vertelde dat de Britse Vriend Paul Ingram ervaring heeft met het in gesprek gaan met militairen. Feblezi Huebi, het stafid voor migratie en vrede, helpt het handboek "Moving with Dignity" (Waardige Migratie) te verspreiden, voorlopig heeft zij een parttime contract voor een half jaar, hopelijk kan zij langer blijven.

Celine Bebenek de communicatie en programmamedewerker heeft de digitale vindbaarheid van de website en sociale media geoptimaliseerd, waardoor het handboek zich online en onder lokale groepen goed kan verspreiden. Celine is ook actief in contacten met gewetensbezwaarden.

Het nieuw te ontwikkelen strategisch plan met de huidige geopolitieke spanningen, vraagt om een plaats voor 'Veiligheid opnieuw doordenken'.

Het congres 'Faith in Action in an age of Permacrisis' van QCEA samen georganiseerd met QPS (Quaker Peace and Service in het VK); gaat over de lange en mogelijk permanente periode van onzekerheid doordat verschillende crises tegelijk of vlak achter elkaar optreden en elkaar versterken.

Dit congres vindt gelijktijdig plaats met de NAVO-top, we hopen een Vriend af te kunnen vaardigen die ook 'Veiligheid opnieuw doordenken' onder de aandacht kan brengen.

QCEA (Quaker werk in Europa) Conferentie

<https://www.qcea.org/events/faith-in-action-in-an-age-of-permacrisis/>

Nog maar twee maanden te gaan tot onze conferentie in Brussel - Faith in Action in an Age of Permacrisis.

De conferentie biedt je de kans om:

- Inzicht te krijgen in het werk van QCEA, Quaker Peace & Social Witness, het Quaker United Nations Office Geneva en andere Quaker-initiatieven.
- De dilemma's te onderzoeken in de keuzes die we maken over hoe we reageren op de crises waarmee we worden geconfronteerd.
- Ideeën op te doen en verbindingen te leggen.
- Actie te ondernemen.

Je kunt deelnemen aan workshops over:

- klimaatrechtvaardigheid met Anna Lewis (QPSW) en Alice Privey (QCEA),
- vredesopbouw in de gemeenschap met Lisa Cummings (QPSW),
- alternatieven voor militarisme met Dixe Wills (QPSW) en
- Quaker-werk bij de VN met Laurel Townhead (QUNO).

Je kunt reflecteren op de spanningen waarmee we worden geconfronteerd en hoe we daarmee omgaan, leren hoe je sociale media kunt gebruiken in belangenhartiging en campagnevoering, meer te weten komen over de positieve vredesbenadering van QCEA ten aanzien van migratie, en nog veel meer. De conferentie brengt Quakers uit heel Europa samen om te leren, te delen en moed en veerkracht op te bouwen om te werken aan rechtvaardigheid en vrede via het werk van Quakerorganisaties, als individu en via bijeenkomsten.

We willen dat iedereen die wil deelnemen, dat ook kan doen, en er is financiële ondersteuning beschikbaar als je die nodig hebt.

Je kunt de agenda bekijken en meer informatie vinden op:

We hopen je daar te zien!

Hoe ziet rechtvaardige vrede in Palestina en Israël eruit?

Quaker Speak. Door Joyce Ajlouny, hoofd van AFSC; 28 maart 2025

Mijn naam is Joyce Ajlouny. Ik ben een Palestijns-Amerikaanse Quaker. En ik ben twaalf jaar geleden naar de Verenigde Staten verhuisd. In de afgelopen zeven jaar heb ik de eer gehad leiding te geven aan de AFSC, het American Friends Service Committee, een 107 jaar oude mondiale Quaker organisatie voor vrede en sociale rechtvaardigheid die geweldig werk doet over de hele wereld en in de Verenigde Staten.

Er wordt mij vaak gevraagd om uit te leggen

hoe het is om onder militaire bezetting te leven, en ik zeg altijd: “Heb je een paar dagen?” Dus voor mij: ja, ik heb niet in een vluchtelingenkamp gewoond. Ik woonde in de stad Ramallah en had een relatief comfortabel leven. Dat betekent niet dat ik niet te kampen heb gehad met dagelijkse vernederingen en bedreigingen voor mijn rechten, voor mijn leven. Er zijn zoveel voorbeelden van die ervaringen die mij tot op de dag van vandaag achtervolgen. Als je op een plek leeft waar je onmenselijk wordt behandeld. Waar je leven niet de moeite waard is om geleefd te worden, dan blijft dat elke Palestijn achtervolgen. Helaas zijn mijn stem en de stem van mijn volk de afgelopen decennia tot zwijgen gebracht. We hebben nooit de kans gekregen om over onze geschiedenis te praten, en hoe we daar waren, en dat Israël niet geschapen is op een land zonder volk voor een volk zonder land. We zijn de afgelopen zeventig jaar onteigend, afgeslacht en etnisch gezuiverd. Gaza is vóór 7 oktober zo vaak gebombardeerd en aangevallen. Generaties gezinnen zijn weggevaagd. Christenen, Moslims, iedereen. De bezetting discrimineert niet. Dit is geen reactie op de aanvallen van 7 oktober op Israël.

En dit gaat niet over Israël dat zichzelf verdedigt. Dit is een voortzetting van waar ik mee ben opgegroeid.

Hoe ga ik om met de genocide die elke dag tegen mijn volk plaatsvindt? Hoe ga ik ermee om? Ik weet niet of ik het red. Hoe kan ik accepteren dat onze wereldorde dit heeft toegestaan? En als Amerikaan steunt mijn eigen belastinggeld de genocide tegen mijn eigen volk. Hoe zit ik daarmee? Ik denk dat AFSC en Quakers een cruciale rol spelen bij het tonen van een pad in het ondersteunen van zoveel Palestijnen, zo velen, die geloven en hun hele leven hebben gewerkt om zich gewelddoos te verzetten. Hen begeleiden, empoweren, keuzevrijheid geven, bijeenroepen, in de hoop dat ze op een dag hun vrijheid en waardigheid terug zullen krijgen.

Hoe ziet een rechtvaardige vrede in Palestina en Israël eruit? Is een vraag waar ik vaak over heb nagedacht. Iedereen leeft in harmonie met gelijke rechten, waardigheid en vrijheid, geen uitzonderingen. Zo ziet vrede eruit – maar als je het woord 'slechts' vrede toevoegt, is er nog een laag waarmee je rekening moet houden. En gerechtigheid betekent erkenning van de schade die is aangericht door de Israëlische regering en haar aanhangers, waaronder de Amerikaanse regering. En dan is de tweede laag een herstel van rechten. Palestijnen die vandaag de dag als vluchtelingen leven in Libanon, in Syrië, in Jordanië, op de Westelijke Jordaanoever. In 1948 werden ruim 500 dorpen verwoest. Zij hebben het recht om terug te keren. Er is een VN-resolutie, 194, die zegt dat ze het recht hebben om terug te keren. Ze hebben het recht op herstel, op het repareren van onze waterbronnen. De kolonisten van vandaag op de Westelijke Jordaanoever hebben groen licht gekregen van het leger, van het Israëlische leger, om te doen wat ze willen. Ze blijven dus niet alleen de Palestijnse dorpelingen lastigvallen, maar ook pogroms plegen (499 Palestijnen gedood in 2024, red.). De kolonisten hebben nederzettingen die illegaal zijn. Er moet dus sprake zijn van herstel van rechten. Daarna is er ruimte voor verzoening, voor genezing – zodat we samen op dat prachtige stuk land van de rivier tot de zee kunnen leven.

Wat is er in Gaza gebeurd? Het heeft ons tientallen jaren teruggezet. Als ik enige hoop op vrede had, alleen maar vrede die twee jaar geleden in Palestina zou worden bereikt... die heb ik nu verloren. Het enige positieve dat ik zie, en dat wil ik zeggen, is de verbazingwekkende solidariteit die ik van mensen heb gezien. Niet van de regeringen, maar van de mensen die buiten protesteren, hun senatoren opbellen, hun vertegenwoordigers opbellen en hun leven op het spel zetten.

Vooraf de solidariteit van de Joodse gemeenschap heeft mij en mijn mede-Palestijnen hoop gegeven. Die gemeenschappen, die bondgenoten, gewetensvolle mensen die zich hebben uitgesproken, mijn boodschap aan hen is

dat ze onvermoeid door moeten gaan. Of het nu een gesprek is met een buurman of een familielid, het gaat erom door te gaan en moedig de waarheid te spreken over die historische schade en wat er vandaag de dag in het veld gebeurt. Dit is geen politiek standpunt. Dit is een humanitair standpunt. Het is een menselijke conditie. Het is een Quaker-standaard. Ik heb het gevoel dat er een volgende generatie is die de waarheid gaat begrijpen, in staat zal zijn deze op te tillen en ons naar een plek te brengen waar we vrij kunnen zijn, ons kunnen verzoenen en kunnen genezen. Het gaat gewoon lang duren.

Discussievraag:

Hoe kun je achter een rechtvaardige vrede tussen Palestina en Israël staan en pleiten?

Foto van OCHA:

De zevenjarige Layyan Mehrab speelt op haar fiets. Ook haar vier kippen – haar enige overgebleven huisdier – nadat de Israëlische autoriteiten haar huis en dierenasiel in Nablus (West Bank) hadden verwoest. In die tijd stalen Israëlische kolonisten haar twee honden, een kat en verschillende vogels.”

Stille Rebellie

Bron: <https://stille-rebellie.nl/>

Iedere 2e zondag in de maand komen we op een openbare plek bij elkaar om samen te zitten in stille aandacht. We doen dit gelijktijdig op (steeds meer!) plaatsen in Nederland.

We verzamelen om 11:45 en zitten stil van 12:00 tot 12:30.

*“Het meest radicale dat je op dit moment kan doen,
is volledig aanwezig zijn bij dat wat er in de wereld gebeurt.”*

Joanna Macy

De demonstratie is traditie-neutraal, iedereen is welkom om op een eigen manier - in stilte - mee te doen Voor 5 minuten tot een half uur. Alles is goed. Neem zelf een kussen, stoel of bankje mee. Vooraf aanmelden is niet nodig. De ‘bel’ klinkt om 12:00, zorg dat je er op tijd bent.

De Stille Rebellie (Stille Actie of Silent Rebellion) is een initiatief van mensen uit Extinction Rebellion Nederland en de Zen Peacemakers Lage Landen.

“Geef mij stilte en ik zal de nacht trotseren.”

Kahlil Gibran

Onze wereld staat op allerlei manieren en plekken in brand. De humanitaire en ecologische catastrofes zijn talrijk. En we weten vaak niet goed wat we kunnen doen om de problemen op te lossen of erger te voorkomen. Het denken alleen zal ons geen antwoorden geven op de vraag hoe te blussen. Op z'n tijd even stoppen en stil zijn kan ons helderheid geven, inzicht in ons doen en laten, de redenen waarom we handelen en welke alternatieve keuzes bestaan. Stille meditatie versterkt onze verbondenheid met ons hart, met de aarde en haar bewoners. Dat helpt ons om gevoelens van machteloosheid, afgescheidenheid en polarisatie om te zetten in hoop en vertrouwen in een betere toekomst voor onze aarde en vrede voor alles wat leeft.

“Ik blijf bellen

Door Hilâl van INLIA

INLIA staat voor Internationaal Netwerk van Lokale Initiatieven met Asielzoekers

Een speelhoek in de rookruimte, kakkerlakken in de opvang, geen onderwijs en kinderen die van de stress nauwelijks eten naar binnen krijgen.

Je schrikt van de werkelijkheid, zegt Hilâl die namens INLIA deelneemt in de Werkgroep Kind in AZC.

De Werkgroep zet zich in om de leefomstandigheden van asielkinderen te verbeteren. Het is een samenwerkingsverband van Defence for Children Nederland, Save the Children, De Vrolijkheid, Vluchtelingenwerk, UNHCR en INLIA. De Werkgroep is in 2010 opgericht om ervoor te zorgen dat de asielopvang voldoet aan de eisen van het VN-Kinderrechtenverdrag. Ook Nederland heeft dat verdrag ondertekend.

Officieel hebben asielkinderen net zo veel rechten als alle andere kinderen in Nederland: volgens artikel 2 van het Kinderrechtenverdrag wordt ieder kind beschermd tegen iedere vorm van discriminatie*). “In de praktijk is dat niet zo”, zegt Hilâl, “We beschermen deze kinderen niet.”

Voor de tijdelijke noodopvang geldt zelfs het tegendeel: de omstandigheden schaden de ontwikkeling en (mentale) gezondheid van kinderen. Ze worden vaak overgeplaatst, krijgen geen rust, privacy en veiligheid, ontberen lange tijd onderwijs, missen een speelplek en hebben geen toegang tot medische zorg. De Werkgroep trekt er al jaren over aan de bel. Ook Inspecties – onder meer die van Onderwijs, van Gezondheidszorg & Jeugd en van Justitie & Veiligheid - slaan al jaren alarm. Vooralnog heeft dat niet geleid tot veel verandering. Maar de moed opgeven doet Hilâl niet.

“Nee, natuurlijk niet”, zegt ze, “Ik doe het voor de kinderen.” Hoe meer ze ziet, hoe meer dat haar motiveert om door te gaan. Ze ontmoet veel goede wil bij medewerkers van instanties waarmee ze te maken heeft. “Het onderwijs wil meestal helpen, maar heeft niet de middelen. Of het protocol staat in de weg. Bij het COA hebben medewerkers begrip en goede bedoelingen, maar geen regelruimte. De GGD kent lange wachtlijsten. Ga zo maar door.” Als een van ‘haar’ kinderen iets nodig heeft, blijft ze heel vriendelijk, heel rustig. “Maar ik blijf wel bellen tot ik mijn zin heb.” Ze grijnst: “Als het niet wil zoals het moet, dan moet het maar zoals het wil.”

Vrienden in het hele land

Lokale/regio Quaker bijeenkomsten:

Je bent van harte welkom!

Van leden wordt verwacht dat ze financieel bijdragen aan (zie bankrekeningen hieronder):

1. De landelijke (jaarvergadering) Quakers
2. De lokale/regiogroep (maandvergadering)

3. Abonnement op de Vriendenkring
Iedereen kan ook bijdragen aan het Quakerhulpfonds voor giften voor Quakerprojecten (al of niet vermelden welke)

Quaker Secretariaat: Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers).

(Marlies Tjallingii) e-mail: secretariaat@quakers.nu. Website: quakers.nu

Penningmeester Nederlandse Jaarvergadering: (Frits Nieuwerth van den Akker)

Bankrek. NL 65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers.

Quaker Bibliotheek: Vossiusstraat 20, 1071 AD Amsterdam, open op afspraak 'Bibliothecaris' Marianne IJspeert, tel. 020-6125703 (06-12730475).

Quaker Literatuur: e-mail: literatuur@Quakers.nu. Bankrek.: NL 65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers, m.v.v. Quaker Literatuur.

Amsterdamse Maandvergadering: Schrijver: Marianne IJspeert, W. de Zwijgerlaan 21-III, 1056 JD Amsterdam tel. 020-6125703, e-mail: mijquak.1@online.nl Bankrek.: NL 81 INGB 0004 9200 51 t.n.v. A'damse MV Quakers.

Driebergen groep: Quakers t.a.v. W. Douma, Villa Xaverius, Rijsenburgselaan 11, 3972 EG Driebergen- Rijsenburg, contact: Quakers@marielke.nl.

Haagse Maandvergadering: Schrijver: Eoin Dubsy, e-mail: haagsevrienden@Quakers.nu, Haagse Maandvergadering, Stadhouderslaan 8, 2517 HW 's-Gravenhage. tel. 070- 3600621, Bankrek.: NL 54 TRIO 0320 1956 78. t.n.v. Haagse Vrienden, Quakers.

Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Els Ramaker, Prinses Marijkelaan 31, 4002 AT Tiel, tel. 0344 606818/0636361350, e-mail: els@ramaker.me, Bankrek.: NL 67 TRIO 0197 6518 52 t.n.v. MZNMV Quakers.

Deventergroep: Inlichtingen: Frieda Oudakker 0644794366, email: friedaoudakker@gmail.com.

Noord Oost Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Kees Nieuwerth; Hoofdstraat 26; 9514 BE Gasselternijveen; k.nieuwerth@wxs.nl. Bankrek.: NL 07 TRIO 0320 1956 51 t.n.v. Quakers NON MV.

Quaker Hulpfonds: Schrijver: Corien van Dorp. Bankrek: NL 94 TRIO 0338 4113 64. t.n.v. Quaker Hulpfonds, Quakers. Email: hulpfonds@quakers.nu.

Vrienden voor Brussel (VVQREA): Schrijver: Corien van Dorp, tel: 070-3867309. E-mail: vvqrea@gmail.com. Bankrek. NL 93 TRIO 0391 2219 65 - t.n.v.: Vrienden van de Quakerraad.

Vriendenkring: Per 1 jan. 2019 de abonnementsprijs van de Vriendenkring: €30,- voor Nederland en €75,- voor Buitenland (ook Europa). NL 65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers met vermelding van 'Abonnement Vriendenkring'. E-mail: vriendenkringredactie@gmail.com

Waar zijn Quakerbijeenkomsten?

Wijdingssamenkomsten in Nederland en België

‘Quakers en ik’ do 15 mei online 20.00-21.00.

Opgeven bij marliestjallingii@home.nl

Amsterdam	Iedere zondag 10.30	Vossiusstraat 20, Amsterdam, info: 020-6125703 email: mijquak.1@online.nl
Antwerpen	Geen vaste tijdstippen	Info: Jan Peeters, tel.: 0032.15.24 75 10 email: boekrijk@hotmail.com
Bennekom	MiZuNe 2e en 4e zondag vd maand, 10.30 neem contact op met Els Ramaker	Nieuw: Mooi Leven Huis Langhoven 4, 6721 SR Bennekom. els@ramaker.me . De 2e zondag: een gesprek vanuit de stilte en wijdingssamenkomst tot 11.30.
Brussel	Iedere zondag 11.00 https://quakers-belux.org	Quaker House, Square Ambiorix 50, 1000 Brussel, tel.: 00.32.2.230 49 35
Den Haag	Iedere zondag 10.30 Info: tel. 070-3600621	Stadhouderslaan 8, Den Haag. Kinderen zijn altijd welkom. Email: haagsevrienden@quakers.nu .
Driebergen	Iedere 1 ^e zondag v.d. maand 10.30.	Onze kinderen verheugen zich op gezelschap! Voor informatie: 0648255846 of per mail: Quakers@marielke.nl
Deventer	10.30 Iedere 3 ^e zondag vd mnd. Gespreksavond: info bij Frieda.	Meester Geertshuis, Assenstraat 20, Meld je aan email: friedaoudakker@gmail.com of tel. 0644794366,
Gent	2 ^e maandag 20.00 (alleen online) en 4e zondag 10.30. (life in Gent en online)	In Buurthuis Het Hoeveke Patijntjestr. 62. Gent. quakersgent@aol.com Zie: www.facebook.com/QuakersGent
Groningen	2 ^e en 4 ^e zondag 10.30 in De Poort, Moesstraat 20, 9717 JW Groningen,	Kinderen zijn welkom! Graag tevoren doorgeven aan: Kees Nieuwerth e-mail: k.nieuwerth@wxs.nl ; tel. 050-5712624
Zwolle	2 ^e wo van de maand (14 mei) 17.30-19.00.	Stil-Snap Hap, aanmelden bij marliestjallingii@home.nl . of 06-23869715

Iedere Zondag Online Wijdingssamenkomst. Dit is link ernaartoe:
<https://us02web.zoom.us/j/89072800318?pwd=Y3pIbHZjdjR-sYkt6ajJIRDILUVk4QT09#success>

Natuur

Dat van God in de
levende natuur.
(foto's van de re-
dactie)

Tent of Nations

"We weigeren om vijanden te zijn"
Vormgeven aan Geweldloze Strijd

Daoud Nassar is een Palestijnse boer. Zijn boerderij is 'Tent of Nations'. Het ligt ong. 5 km van de Palestijnse stad Bethlehem op de Westoever. Deze raakt steeds verder omsingeld door Israëliische nederzettingen.

Israël is bezig met een groot offensief op de Westoever. Dat gebied is Palestijns, maar de gebieden waar Palestijnen vrij kunnen leven, worden steeds kleiner. Foto rechtsonder: een nieuwe illegale nederzetting op de voorgrond is een caravan hiervan zichtbaar.

Daoud Nassar: We zijn verdrietig dat Gods schepping wordt vernietigd

